

Abstrakt

Práca skúma tri osvietenenské učebnice dobových teórií slovesných umení, ktoré boli vydané v rovnakom roku 1783 a významne sa podielali na šírení estetických ideí. Jej primárnou snahou je zistiť, nakoľko estetika ako samostatná filozofická disciplína prenikala do týchto troch vybraných učebnicových textov dobových teórií umení, a v akých smeroch pôsobila na ich výklad. Klade si otázku, ako prítomnosť či absencia estetiky ovplyvnila poňatie týchto textov nielen ako celku, ale i v rozvíjaní konkrétnych teórií, tém a ideí a vzájomne ich porovnáva. Postupuje po jednotlivých hlavných celkoch učebníc a predstavuje ich základnú výstavbu i konkrétne stanoviská, ktoré následne porovnáva a vyhodnocuje. Cieľom práce je postihnúť charakter výkladu a uchopenie teórie jednotlivých druhov umení podľa toho, či sa odohrávali v rámci estetiky alebo mimo nej. Predložená práca tak má byť príspevkom k lepšiemu pochopeniu rozdielov a zhôd nemeckého a škótskeho tematizovania estetických otázok na sklonku 18 st. na základe týchto troch príkladov učebných textov.